

Ljubljana, 10.12.2020

Poslanskim skupinam Državnega zbora RS

- Poslankam in poslancem

Zadeva: Poziv reprezentativnih sindikalnih central poslancem Državnega zbora glede predloga Zakona o nacionalnem demografskem skladu (EPA-1397-VIII)

Spoštovani,

v reprezentativnih sindikalnih centralah, članicah Ekonomsko socialnega sveta opozarjamo, da predlog Zakona o nacionalnem demografskem skladu, ki je v zakonodajnem postopku pod oznako EPA-1397-VIII pred obravnavo na Vladi in pred pošiljanjem v zakonodajni postopek v nasprotju s pravili Ekonomsko socialnega sveta ni bil predmet usklajevanja s socialnimi partnerji, niti bi bil predmet javne razprave skladno z Resolucijo Državnega zbora o normativni dejavnosti. Naknadno je Ekonomsko socialni svet sicer predlog zakona obravnaval in z namenom usklajevanja ustanovil tudi pogajalsko skupino, na kateri pa se je izkazalo, da Vlada oziroma njihovi predstavniki na Ministrstvu za finance niso pripravljene na nikakršne spremembe temeljnih konceptualnih rešitev predloga zakona, ki pa so za sindikalno stran nesprejemljive.

V sindikalnih centralah podpiramo ustanovitev takšnega demografskega sklada, ki bi dolgoročno razbremenil javno pokojninsko blagajno, ki naj bi bila glede na projekcije čez nekaj deset let pod velikim pritiskom, izdatki za pokojnine in tudi sicer za starajočo družbo pa naj bi tudi po opozorilih mednarodnih organizacij in Evropske komisije predstavljali za Slovenijo enega od največjih izzivov v prihodnje. Prav zaradi tega smo ob sprejemanju Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju leta 2012 na sindikalni strani predlagali in podprli vključitev demografskega rezervnega sklada v besedilo zakona, pri čemer naj bi omenjeni demografski rezervni sklad predstavljal enega od virov za financiranje pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Tudi danes vztrajamo na tem, da je demografski sklad potreben, da pa

je potrebno z zakonom jasno opredeliti njegovo funkcijo, ki bi morala biti v dolgoročnem zagotavljanju dodatnih sredstev za financiranje javne pokojninske blagajne in seveda njegov način delovanja, financiranja oziroma upravljanja s sredstvi ipd.

Prav v teh ključnih točkah je po našem prepričanju skrajno problematičen predlog Zakona o nacionalnem demografskem skladu, in sicer:

- 1) Predlog zakona predvideva uporabo sredstev demografskega sklada tudi za tekočo porabo in zgolj del sredstev za akumulacijo, tudi glede slednjega pa je mogoče tudi odstopanje, zato po našem prepričanju predlagana ureditev ne bo zagotavljala cilja zagotavljanja stabilnosti pokojninskega sistema, ki se bo pred največjimi preizkušnjami znašel čez 15 do 20 let;
- 2) Zakon ne predvideva nobenih novih virov sredstev za demografski sklad, ki bi poleg kapitalskih naložb povečevala sredstva sklada in mu na dolgi rok zagotavljala zadostne vire za sofinanciranje izdatkov za pokojnine;
- 3) Zakon predvideva izdatke za namene, ki po našem mnenju niso naloga demografskega sklada in so poleg tega tudi popolnoma nedefinirani. Tako menimo, da izdatki za financiranje ukrepov družinske politike ne sodijo med izdatke, ki naj bi jih pokrival demografski sklad, temveč gre za izdatke za vodenje družinske politike, ki jih mora zagotavljati proračun. Enako velja za izdatke za dolgotrajno oskrbo, katere vsebino (pravice, izvajalce in izvajanje) in financiranje je potrebno urediti s posebnim zakonom in vzpostavitev zavarovanja za dolgotrajno oskrbo;
- 4) Zakon vse premoženje države koncentrira na enem mestu, kar je problematično tako z vidika upravljanja, kot tudi z vidika smiselnosti in ustreznosti prenašanja določenih kapitalskih naložb v demografski sklad glede na namen, zaradi katerega se ustanavlja (zagotavljanje dolgoročne vzdržnosti pokojninskega sistema);
- 5) Zakon vse vzvode za upravljanje in nadzor daje v roke političnim strankam in Vladi in ne zagotavlja vključenosti predstavnikov aktivne populacije, za katere socialno varnost v času starosti naj bi bil demografski sklad namenjen.

Kot navedeno se je pri delu pogajalske skupine pokazalo, da pri veliki večini navedenih spornih točk **Vlada ni pripravljena posegati v predlog zakona, hkrati pa je tudi večkrat poudarila, da je zakon v zakonodajnem postopku in zato posledično nima več formalnih vzvodov za poseganje v zakonodajno besedilo.**

V primeru Zakona o nacionalnem demografskem skladu gre za zakon, ki naj bi bil naravnano izrazito dolgoročno, saj naj bi bili njegovi učinki raztegnjeni skozi več deset let, hkrati pa bi zadeval praktično vse prebivalce Slovenije, ki so, predvsem pa bodo upravičenci do pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Zakon, ki naj bi radikalno posegel v upravljanje državnega premoženja in učinkovito naslovil problematiko srednje in dolgoročne vzdržnosti pokojninskega sistema bi moral biti pripravljen ob temeljitih analizah in močnih strokovnih podlagah (ki v konkretnem primeru manjkajo), hkrati **bi moral biti sprejet v širokem družbenem konsenzu, ki**

bi predstavljal tudi temelj za obnovitev medgeneracijske pogodbe hkrati z dolgoročno vizijo razvoja sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja. V tem trenutku ni popolnoma nikakršnega razloga, da bi se tako pomemben zakon sprejemal na hitro, brez vključevanja socialnih partnerjev in drugih deležnikov ter javnosti. Po našem prepričanju je takšen način priprave zakonodaje neodgovoren in škodljiv, tako za uveljavljene standarde socialnega dialoga v Republiki Sloveniji, kot tudi predvsem za bodoče upravičence do pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, saj spodjeda medgeneracijsko solidarnost, **predlagane rešitve pa so takšne, da jim v sindikalnih centralah nasprotujemo.**

Glede na navedeno pozivamo poslanke in poslance Državnega zbora, da v obravnavi predmetnega predloga zakona podprete sklep, da je predlog zakona neprimeren za nadaljnjo obravnavo.

Lep pozdrav

Zveza Svobodnih sindikatov Slovenije
Predsednica Lidija Jerkič, I.r.

Konfederacija sindikatov Slovenije Pergam
Predsednik Jakob Počivavšek, I.r.

Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije
Predsednik Branimir Štrukelj, I.r.

Konfederacija sindikatov 90 Slovenije
Predsednik Peter Majcen, I.r.

KNSS-Neodvisnost
Predsednica Evelin Vesenjsek, I.r.

Slovenska zveza sindikatov Alternativa
Predsednik Zdenko Lorber, I.r.

Zveza delavskih sindikatov Slovenije – Solidarnost
Predsednik Albert Pavlič, I.r.

Poslano na e-naslove.